

ภาพ จ (ต่อ)

โครงการพัฒนาและจัดตั้งหมู่บ้าน OTOP ต้นแบบ
(Knowledge - based Village Cluster)

ชุมชนด่านเกวียน ตำบลด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา

ประวัติการทำเครื่องปั้นดินเผา
 ด่านเกวียนสมัยก่อนเป็นที่พักของทหารเวรยามที่สำนักระหว่างเมืองโคราชกับเมืองนคร สิบยี่สิบแรกชาวเผ่าซึ่งมีศูนย์กลางอยู่ที่เมืองจำปาศักดิ์อพยพมาจาก สิบแปดสิบมาตั้งหลักแหล่งทำมาหากินในดินแดนแถบนี้สามตอนล่างเป็นหมู่บ้าน เครื่องปั้นดินเผาเพื่อใช้ในครัวเรือนซึ่งเป็นเครื่องปั้นดินเผายุคแรกชุมชนชาวเผ่า ซึ่งตั้งอยู่ริมแม่น้ำมูล พื้นดินทำมาหากินและดินที่อุดมสมบูรณ์ก่อนมา ชุมชนนี้จึงได้ชื่อว่า "บ้านด่านเกวียน" เมื่อพ่อค้าต่างเดินทางมาที่ชาวบ้านด่านเกวียน ทำมาหากินขายมีลักษณะเป็นเรือนยกพื้นสูงเอกลักษณะนี้ ชาวบ้านได้และจำหน่ายตามหมู่บ้าน ชุมชน รายการที่ชาวบ้านทำได้ทางดินเผาที่ด่านเกวียนมีดังต่อไปนี้

ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2533 คณะอาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดนครราชสีมา ได้เข้ามาศึกษาและส่งเสริมการผลิต เครื่องปั้นดินเผาเพื่อใช้ในครัวเรือนต่างบ้านเรือนและเครื่องประดับในเวลา ต่อมาอาจารย์บางท่านลาออกจากราชการและมาทำธุรกิจการศึกษาจากสถาบันฯ ได้ลงทุนประกอบอาชีพทำเครื่องปั้นดินเผา หลากหลายและเป็นกลุ่มที่ทำมาหากินมีสภาพที่โตมา ออกสู่ตลาดทำให้เครื่องปั้นดินเผา ด่านเกวียนมีชื่อเสียงมากขึ้น จนในที่สุดจังหวัดนครราชสีมาได้ให้ชื่อว่า "ดินด่านเกวียน" เป็นส่วนหนึ่งของจังหวัดบุรีรัมย์ประจำจังหวัดนครราชสีมา และยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศนิยมมาเที่ยวชม โดยเฉพาะชาวต่างประเทศที่ได้มาชมดินเผาที่ด่านเกวียนทั้งในบริเวณแหล่งผลิตที่ศูนย์อนุรักษ์ดินเผาตั้งแต่ปี 2533 จนถึงปัจจุบันนี้จำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางมาชมดินเผาที่ด่านเกวียนมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี โดยเฉพาะในช่วงเทศกาลสงกรานต์ โดยผู้มาชมดินเผาที่ด่านเกวียนมีทั้งคนไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางมาชมดินเผาที่ด่านเกวียนมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี โดยเฉพาะในช่วงเทศกาลสงกรานต์ โดยผู้มาชมดินเผาที่ด่านเกวียนมีทั้งคนไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางมาชมดินเผาที่ด่านเกวียนมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี โดยเฉพาะในช่วงเทศกาลสงกรานต์

ภาพ จ (ต่อ)

โครงการพัฒนาและจัดตั้งหมู่บ้าน OTOP ต้นแบบ
(Knowledge - based Village Cluster)

ชุมชนคำแก้ววน ตำบลคำแก้ววน อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดนครราชสีมา

การดำเนินงานหมู่บ้าน OTOP ต้นแบบ
ความนิยม

รัฐบาลปัจจุบันโดยการนำของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีทักษิณ ชินวัตร มีนโยบายที่จะแก้ไขปัญหาคาความยากจนของประชาชนในชนบท ซึ่งได้กำหนดให้มีการดำเนินโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ เพื่อให้แต่ละชุมชนในชนบทได้จัดตั้งหมู่บ้านท้องถิ่นในการพัฒนาสินค้า / ผลิตภัณฑ์ หรือการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น ให้เป็นสินค้ามีคุณภาพที่มีอยู่ในท้องถิ่น ให้เป็นสินค้าที่มีคุณภาพ มีจุดเด่นเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมประเพณี และวิถีชีวิตในท้องถิ่นที่สะท้อนกับสถานการณ์ด้านสภาพสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม

การดำเนินงานตามนโยบาย OTOP ที่ผ่านมามีส่วนสำคัญในการพัฒนาด้วยผลิตภัณฑ์ที่เป็นสินค้าที่มีคุณภาพอย่างดียิ่ง หลังจากหลักการและแนวคิดของโครงการ OTOP เป็นการบริหารจัดการทรัพยากรท้องถิ่นด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น จะให้ความสำคัญของการพัฒนาหมู่บ้านในชุมชน โดยยึดหลักชุมชนเป็นศูนย์กลาง คนในชุมชน เป็น "ศูนย์กลาง" กระบวนการพัฒนาชุมชนมีแนวคิดในการพัฒนาและจัดตั้ง OTOP ต้นแบบ โดยให้ชุมชนเป็นต้นแบบในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ส่วนสินค้า ความรู้ในการบริการต่างๆ ในชุมชน เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาตั้งหมู่บ้าน OTOP ต้นแบบ ให้เป็นสถานที่จำหน่ายและซื้อขายผลผลิตชุมชนขึ้น

กรมการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ได้มีแผนงานในการพัฒนาจัดตั้งหมู่บ้าน OTOP ต้นแบบในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ส่วนสินค้าความรู้ในการบริการต่างๆ ในชุมชน (หมู่บ้าน) OTOP ต้นแบบ ให้เป็นสถานที่จำหน่ายและซื้อขายผลผลิตชุมชนขึ้น

ที่มา: สำนักส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน, 2549.

ภาพ จ (ต่อ)

โครงการพัฒนาและจัดตั้งหมู่บ้าน OTOP ต้นแบบ
(Knowledge - based Village Cluster)

ชุมชนตำบลเกรียน ตำบลคำบเกรียน อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดนครราชสีมา

วัตถุประสงค์
เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการจัดตั้งหมู่บ้าน OTOP ต้นแบบให้เป็น
สถานศึกษาและขยายผลให้ชุมชนอื่นๆ

เป้าหมาย
หมู่บ้านที่นำศักยภาพและการบริหารจัดการที่มีอยู่แล้วมาพัฒนา
ผลิตภัณฑ์ OTOP ที่ผ่านการคัดเลือกตามโครงการ OTOP PRODUCT
CHAMPION

ผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวัง
1. หมู่บ้าน OTOP ต้นแบบมีองค์กรชุมชนเป็นต้นแบบในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการให้บริการของกลุ่ม ได้มีการ
พัฒนาพร้อมทั้งขยายผลให้กับที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นต้นแบบ จำนวน 4 แห่ง

ผลอื่น

1. ชุมชนได้ศึกษารับรู้การวัดผลและพัฒนา OTOP ต้นแบบ เพื่อขยายผลให้ชุมชนใกล้เคียง
2. ชุมชนและคนในครอบครัวได้รายได้เพิ่มขึ้น

ที่มา: สำนักส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน, 2549.

ภาพ จ (ต่อ)

โครงการพัฒนาและจัดตั้งหมู่บ้าน OTOP ต้นแบบ
(Knowledge - based Village Cluster)

ชุมชนคำมกเวียง ตำบลคำมกเวียง อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดนครราชสีมา

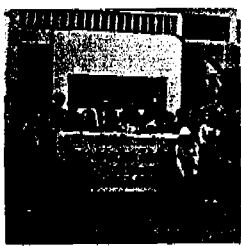
วิธีการวัดผลสัมฤทธิ์
ตัววัด (Out put) จำนวนหมู่บ้านต้นแบบที่เกิดขึ้น
ตัววัดผลลัพธ์ (Out come)

1. ชุมชนได้ไม่ได้รับการและเรียนรู้การจัดตั้งและพัฒนา OTOP ต้นแบบสามารถนำไปขยายผลได้
2. รายได้เพิ่มจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ และการบริการ

วิธีการดำเนินงาน

1. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน
2. จัดทำคู่มือกิจกรรมรอบแนวทางและขั้นตอนการดำเนินงาน
3. ศึกษา วิเคราะห์แนวทางการดำเนินงานต้นแบบในการดำเนินงาน
4. สำรวจเพื่อคัดเลือกหมู่บ้านชุมชน ที่มีความพร้อม เป็นผลิตภัณฑ์ OTOP การให้บริการที่วิทยากรชุมชนที่มีความพร้อมสามารถพัฒนาได้
5. ประชุมเชิงปฏิบัติการคณะทำงานที่เกี่ยวข้องและผู้นำในการบริการจัดการชุมชน ในด้านการพัฒนาหมู่บ้าน OTOP ต้นแบบ
6. ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ เนื่องงานขอได้ใกล้เคียง
7. ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน

5

ที่มา: สำนักส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน, 2549.

ภาพ จ (ต่อ)

โครงการพัฒนาและจัดตั้งหมู่บ้าน OTOP ต้นแบบ
(Knowledge - based Village Cluster)

ชุมชนคำนเกวียน ตำบลคำนเกวียน อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดนครราชสีมา

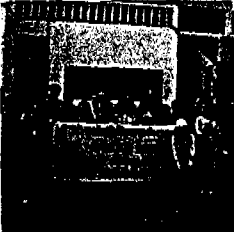

ชุมชนคำนเกวียน ตำบลคำนเกวียน อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดนครราชสีมา
องค์ประกอบองค์การบริหารตำบล OTOP ต้นแบบ

1. ชุมชน
2. คำขวัญผลิตภัณฑ์ OTOP
3. การคมนาคม
4. สถานที่โครงสร้างพื้นฐาน ตลาดชุมชน
5. การบริการ
6. การผลิต
7. การประชาสัมพันธ์

1. ชุมชน

1. ได้รับความรู้ความเข้าใจ ให้ความร่วมมือ (อบรมและชุมชน)
2. ศึกษาดูงาน การจัดการบริหารและบริการของแหล่งท่องเที่ยว
 - อบรม ศึกษาดูงาน การจัดการบริหารและบริการของแหล่งท่องเที่ยว
 - ความรู้ในการประสานงานกับนักท่องเที่ยวและทางเครือข่าย
3. การจัดระเบียบชุมชน เช่น ประชุม กำหนดจุดเขียนโฆษณาและกิจกรรม
4. อบรมปศุสัตว์ท้องถิ่นและเยาวชนปศุสัตว์
5. อบรมผู้นำจิตอาสา อำเภอคำนเกวียน

6

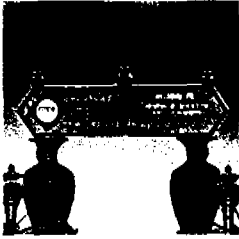
ที่มา: สำนักส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน, 2549.

ภาพ จ (ต่อ)

โครงการพัฒนาและจัดตั้งหมู่บ้าน OTOP ต้นแบบ
(Knowledge - based Village Cluster)

ชุมชนตำบลเกรวียน ตำบลดงเกรวียน อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดนครราชสีมา

2. ด้านผลิตภัณฑ์ OTOP
 1. เป็นผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากภูมิปัญญาท้องถิ่น (ผ้าไหมและเครื่องราช)
 2. ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับความนิยม ตลาดหลาย นิคมสินค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ
 3. เป็นสินค้าหลัก ผลิตภัณฑ์ของจังหวัดที่ดึงดูดนักท่องเที่ยว
 4. มีรูปแบบขนาดใหญ่ มีความโดดเด่นของผลิตภัณฑ์ทั้งจังหวัดและทางหมู่บ้าน
 5. เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ และแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดข้างเคียง
 6. มีองค์ประกอบที่ดึงดูดนักท่องเที่ยว
3. ด้านการคมนาคม
 1. มีป้ายบอกทางไปแหล่งท่องเที่ยว
 2. มีลานจอดรถที่สะดวก
 3. มีบริการในชุมชนอำนวยความสะดวกในการเยี่ยมชมกิจการ
4. ด้านสถานที่โครงสร้างพื้นฐาน สภาพภูมิ
 1. มีสถานที่ท่องเที่ยว
 2. มีสถานที่พักผ่อนเพื่อสุขภาพ เช่น สปา แวดชมโบราณ
 3. ระบบสาธารณูปโภคที่เหมาะสม
 4. มีสภาพภูมิทัศน์ที่สวยงามปรับปรุงได้

7

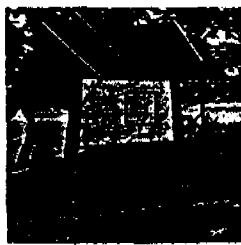
ที่มา: สำนักส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน, 2549.

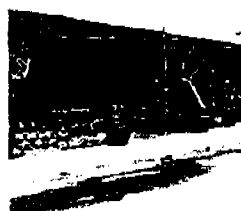
ภาพ ๑ (ต่อ)

โครงการพัฒนาและจัดตั้งหมู่บ้าน OTOP ต้นแบบ
(Knowledge - based Village Cluster)

ชุมชนด่านเกวียน ตำบลด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา

5. ด้านการบริการ
 1. ศูนย์โรงเรียนมาตรฐานของจังหวัดเพื่ออำนวยความสะดวก
 2. โอโซนสพ
 3. จัดจุดจำหน่ายสินค้าในทาง สถานี เขตเทศบาลนคร นครราชสีมา
 4. ศูนย์บริการอาหาร / ห้องน้ำดื่ม
 5. ศูนย์บริการรักษาพยาบาล
 6. ศูนย์ต้อนรับ บริการข้อมูล (จัดทำแบบข้อมูล) และนำช่วยเหลือและ
 - ช่วยเหลือประชาชน
6. ด้านการแสดงผล
 1. ศูนย์หมู่บ้านแสดงเอกลักษณ์วิถีชีวิตหรือวัฒนธรรมของชุมชน (จัดกิจกรรมแสดงผล)
 2. ศูนย์แสดงผลและจำหน่ายสินค้า OTOP ของที่ระลึก
7. ด้านการประชาสัมพันธ์
 1. จัดงานเทศกาลแสดงผล จำหน่ายผลิตภัณฑ์โอท็อปในท้องถิ่น
 2. จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์เอกลักษณ์วิถีชีวิตและงานด้านหมู่บ้าน
 3. ประชาสัมพันธ์ขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงาน
 4. จัดทำเอกสาร แผนการท้องถิ่น เผยแพร่ไปยังหน่วยงานภาครัฐ เอกชน โรงเรียน และแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ
 5. จัดทำเอกสารและภาพเขียนบนงาน

8

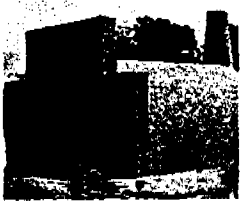
ที่มา: สำนักส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน, 2549.

ภาพ จ (ต่อ)

โครงการพัฒนาและจัดตั้งหมู่บ้าน OTOP ต้นแบบ
(Knowledge - based Village Cluster)

ชุมชนตำบลเกรวียน ตำบลคำบเกรวียน อำเภอโซ่พิสัย จังหวัดนครราชสีมา

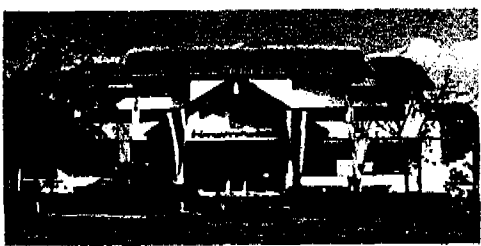

ด้านการประเมินผล

1. ประเมินโดยชุมชนร่วมกับคณะกรรมการของอำเภอ ทั้งอำเภอ ทุกเดือน
2. ประเมินและคืนจังหวัดทุกเดือน
3. รายงานผลให้ กองเกษตร กรมการเกษตร

กรอบการพัฒนา 6 P หมู่บ้าน OTOP ต้นแบบ

1. Place การพัฒนาสถานที่โครงสร้างพื้นฐานและการปรับปรุงภูมิทัศน์
2. Products การพัฒนาความหลากหลายและยกระดับมาตรฐานคุณภาพสินค้าและบริการ
3. People การพัฒนาบุคลากร
4. Planning and Management การบริหารการจัฒรไทย
5. Presentation การนำเสนอ
6. Promotion การตลาดและการส่งเสริมการตลาด

9

ที่มา: สำนักส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน, 2549.